

Gmina Dąbrowa Chełmińska

Bydgoska 21

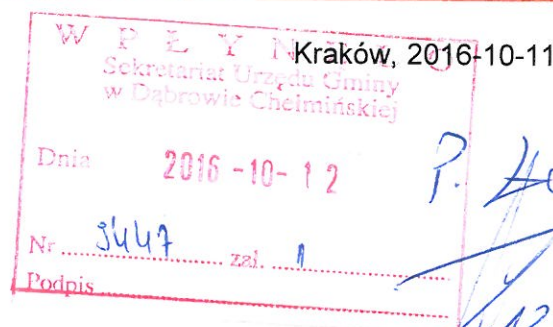
86-070 Dąbrowa Chełmińska

Sz. P. Radosław Ciechacki

Wójt Gminy Dąbrowa Chełmińska

Nasz znak: DWZ/2581/2016/MR

Dotyczy: Budowa linii 400kV Jasiniec – Grudziądz Węgrowo

W nawiązaniu do spotkań oraz wszystkich rozmów związanych z inwestycją polegającą na Budowie linii 400kV Jasiniec – Grudziądz Węgrowo, a głównie w związku z uwagami wniesionymi przez Wójta pismem znak: ZP.6724.V.13.2016 TŁ z dnia 1 lipca 2016 r. do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w sprawie trwającej procedury wydawania Decyzji o Środowiskowych Uwarunkowaniach dla przedmiotowej inwestycji, pragniemy przedstawić wyjaśnienia jakie kierujemy do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Mamy nadzieję że długi okres redagowania odpowiedzi na uwagi pozwolił nam przygotować wyjaśnienia, które usatysfakcjonują Pana Wójta.

Z poważaniem

KIEROWNIK PROJEKTU

Marek Rakoczy
Marek Rakoczy

Sprawę prowadzi:

Rakoczy Marek

tel. 012 262 91 97 wew. 141,

kom. 517 807 612,

e-mail: marek.rakoczy@pile-elbud.pl

Załączniki:

1. Załącznik 3 - odpowiedź na pismo Wójta Gminy Dąbrowa Chełmińska znak: ZP.6724.V.13.2016 TŁ z dnia 1 lipca 2016

ZAŁĄCZNIK 3

W związku z pismem z dnia 1 lipca 2016 r. wójta Gminy Dąbrowa Chełmińska (znak: ZP.6724.V.13.2016 TŁ) w imieniu Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. - Inwestora tej ważnej inwestycji – składamy stosowne wyjaśnienia, które powinny rozwiać Państwa wątpliwości.

We wstępie pragniemy jednak zaznaczyć, że wnioski i uwagi zawarte w ww. piśmie nie powinny być rozpatrywane, ponieważ, pismo zostało złożone po przysługującym na to terminie, który minął 23.06 2016 r. wskazanym w piśmie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 24 maja 2016 r. (znak: W00.4202.1.2015.KŚ.30) skierowanym do władz gmin, w których przedsięwzięcie będzie realizowane.

Ad. 1.

Pierwszym zarzutem formułowanym przez Wójta jest: *„Wnioskuje o postawienie raportu do oceny przez Komisję OOS przy Regionalnym Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.”*

W odpowiedzi na wniosek zawarty w pkt. 1 pisma Wójta Gminy Dąbrowa Chełmińska wskazuje się, że realizacja niniejszego przedsięwzięcia nie będzie wywoływać znaczących negatywnych oddziaływań na komponenty środowiska. Omawiane przedsięwzięcie tylko na krótkich odcinkach przebiega przez tereny cenne przyrodniczo, a zastosowanie działań minimalizujących pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania. Nie wydaje się zatem, żeby istniała konieczność analizowania omawianej sprawy przed Komisją Ocen Oddziaływania na Środowisko.

Zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi do zadań Regionalnej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko, w tym RKOOS w Bydgoszczy należy m.in. wydawanie opinii w sprawach przedłożonych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w związku z jego uprawnieniami wynikającymi z ustawy. Biorąc powyższe pod uwagę Regionalny Dyrektor może skierować sprawę (prośbę o opinię, która dla dyrektora nie jest wiążąca) do Komisji w sytuacji stanowiącej problem, w szczególności wtedy, gdy Regionalny Dyrektor miałby wątpliwości, co do tego, czy dane zawarte w raportach i prognozach są wystarczające oraz wiarygodne do ich dokonania. W przypadku tej konkretnej sprawy taka sytuacja nie zachodzi, bowiem wszelkie wątpliwości zostały wyartykułowane w wezwaniu z dnia 28.06.2016R. znak: W00.4202.1.2015.KŚ.31 do uzupełnienia i przekazania wyjaśnień informacji zawartych w raporcie. Wezwanie zostało skierowane do Inwestora ubiegającego się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Aneks z dnia wszelkie wątpliwości zostały wyjaśnione. Zatem nie istnieje uzasadnienie zarówno prawne jak i merytoryczne kierowania raportu pod osąd Komisji.

Ad. 2.

Kolejnym wnioskiem Wójta Dąbrowy Chełmińskiej jest: *„W tzw. pasie technologicznym dla linii NN 400 kV należy ustanowić obszar ograniczonego korzystania. W pasie technologicznym występują przekroczenia norm natężenia pola elektromagnetycznego oraz przekroczenie norm hałasu. W związku z tym, w tym obszarze winny być ustanowione szczególne zasady gospodarowania w celu bezpiecznego korzystania z nieruchomości. Obszar pasa technologicznego pozostaje we własności dotychczasowych właścicieli nieruchomości na którym będzie ustanowiona służebność przesyłu i warunki bezpiecznego korzystania winny mieć odzwierciedlenie w ustanowionej służebności”*

Wójt Gminy Dąbrowa Chełmińska wskazał w piśmie, że należy ustanowić obszar ograniczonego korzystania (z pewnością Wójt miał na myśli obszar ograniczonego użytkowania

w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2001 Nr 62 poz. 627 ze zm.), ponieważ w pasie technologicznym występują przekroczenia norm natężenia pola elektromagnetycznego oraz przekroczenie norm hałasu. Wyjaśniamy więc, że wykonano specjalistyczne analizy emisji pola elektromagnetycznego oraz hałasu. Zawarto je w treści raportu ooś w rozdziałach 10.3 oraz 10.4. Tereny przeznaczone na tymczasowy pobyt ludzi, w pasie technologicznym linii NN zakwalifikowane zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. nr 192 poz. 1883), które określa dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku¹, a także podaje sposoby sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu (załącznik nr 1 do ww. Rozporządzenia), dopuszczalny w środowisku poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać **w miejscach dostępnych dla ludzi**, wartości granicznej:

- natężenia pola elektrycznego (E) - 10 kV/m,
- natężenia pola magnetycznego (H) - 60 A/m.

Uznaje się zatem, podobnie jak stanowią to ustalenia przepisów obowiązujących w wielu innych krajach, że pola o podanych wyżej poziomach nie oddziałują niekorzystnie na żaden z elementów środowiska (rośliny, zwierzęta, wodę i powietrze) w tym przede wszystkim na ludzi, nie wykazując przy tym żadnego działania kumulacyjnego i synergicznego.

Powyższa informacja została zawarta na stronie 424-426 raportu ooś. Dalej w raporcie ooś przedstawiono metodykę i obliczenia składowej elektrycznej i składowej magnetycznej PEM. W konsekwencji obliczenia rozkładu pola elektrycznego (podobnie jak pola magnetycznego) zostały przeprowadzone **dla wszystkich reprezentatywnych przęseł analizowanej linii**. Przęsła te są o tyle reprezentatywne, że ilustrują przypadki (miejsca w otoczeniu linii), w których natężenie pola elektrycznego i magnetycznego **może osiągnąć wartości maksymalne w otoczeniu całej projektowanej linii, niezależnie od wyboru wariantu jej trasy**. W rezultacie natężenia obu składowych pól w dowolnym innym przęśle (w dowolnym miejscu wzdłuż linii) planowanej do wybudowania linii nie będą z pewnością większe od wyznaczonych w niniejszym podrozdziale.

Należy w tym miejscu stwierdzić, że zadaniem opracowujących raport jest sprawdzenie, czy przy założeniach technicznych przyjętych w dokumentacji projektowej, mogą zostać **przekroczone standardy jakości środowiska, także przy najbardziej niekorzystnych warunkach pracy linii** (najmniejsza projektowana odległość przewodów fazowych od ziemi i maksymalne napięcie fazowe oraz obciążenie linii). W takiej sytuacji przeprowadzenie szczegółowych obliczeń rozkładu obu składowych pola we wszystkich przęsłach nie jest, ani celowe, ani tym bardziej konieczne, jeśli wykazano, że w przęsłach, w których odległość ta jest najmniejsza poziomy dopuszczalne (standardy jakości środowiska) nie zostaną przekroczone.

Ze względu na fakt, że maksymalnej wartości natężenia pola elektrycznego pod linią należy spodziewać się w sytuacji, w której odległość od ziemi najniżej zawieszonego przewodu jest najmniejsza, **obliczenia przeprowadzono dla najmniejszej projektowanej odległości przewód fazowy-ziemia**.

Obliczenia, które przeprowadzono dla reprezentatywnych przęseł planowanej do wybudowania dwutorowej linii 400 kV **przy maksymalnym dopuszczalnym napięciu fazowym** projektowanej linii (420 kV), wskazują, że natężenie pola elektrycznego pod linią (w dowolnym miejscu, niezależnie od typu zastosowanych słupów) **nie przekroczy w żadnym**

¹ Ze względu na fakt, że w przypadku pól elektromagnetycznych nie jest możliwe określenie standardów emisyjnych.

miejscu wartości 6,57 kV/m, a wartość ta może wystąpić wyłącznie w przęsłach zbudowanych z wykorzystaniem słupów mocnych typu M6 przy maksymalnym zwisie przewodów linii (maksymalna temperatura przewodów: +80°C) i w najbardziej niekorzystnych warunkach jej pracy. Zestawienie wartości maksymalnych natężenia pola elektrycznego oraz szerokości obszarów, w których natężenie to może być większe od 1 kV/m dla wszystkich reprezentatywnych przęseł linii zestawiono w tabeli 88 raportu ooś.

Wskazuje się również, że na potrzeby zadbania o odpowiednie warunki życia i zdrowia ludzi, zgodnie z zasadą przezorności, wykonano również obliczenia w celu określenia maksymalnej spodziewanej wartości natężenia pola elektrycznego ($E_{\max}$) dla sytuacji przejściowej² lub awaryjnej obliczenia przeprowadzono dla dwóch przypadków:

- kiedy jeden tor linii pracuje pod napięciem 220 kV, a drugi pod napięciem 400 kV (sytuacja przejściowa),
- kiedy jeden tor linii jest wyłączony, a drugi pracuje w warunkach znamionowych, czyli pod napięciem 400 kV (stan awaryjny pracy linii w docelowym układzie pracy).

Obliczenia te przeprowadzono dla przekrojów wyznaczonych w reprezentatywnych przęsłach linii złożonych ze słupów typu E33.

Wyniki tych obliczeń wskazują, że w przypadku pracy przejściowej maksymalna wartość natężenia pola elektrycznego pod linią nie przekroczy wtedy **6,68 kV/m**, a w przypadku pracy awaryjnej maksymalna wartość natężenie pola nie będzie większa od **6,84 kV/m**.

W raporcie ooś na stronie 440 wskazano również, że w żadnym miejscu pod linią, w tym na obszarze „pasa technologicznego”, natężenie pola elektrycznego nie przekracza wartości dopuszczalnej dla miejsc dostępnych dla ludzi, tj. 10 kV/m.

Wartość maksymalna natężenia pola magnetycznego ($H_{\max}$) w bezpośrednim otoczeniu linii, wyznaczana zgodnie z zasadami sprecyzowanymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - na wysokości 2,0 m nad ziemią (tuż nad głową człowieka o przeciętnym wzroście), zależy przede wszystkim od prądu obciążenia linii (I) oraz odległości przewodów fazowych od ziemi (h). Największe wartości natężenia pola magnetycznego występują przy obciążeniu linii maksymalnym prądem ($I_{\max}$) i przy najmniejszej odległości przewodów fazowych od ziemi (przy przewodach nagranych do obliczeniowej temperatury dopuszczalnej³ lub obciążonych sadią normalną).

Nie ulega wątpliwości, że największych wartości natężenia pola magnetycznego ($H_{\max}$) dla większości przęseł należy spodziewać się w okolicach środka przęsła, bowiem zazwyczaj tam odległość przewodów fazowych od ziemi jest najmniejsza. Przy zbliżaniu się do konstrukcji słupów natężenie pola magnetycznego maleje, podobnie jak przy oddalaniu się od osi linii.

Do analizy obliczeniowej przyjęto identyczne, jak w obliczeniach pola elektrycznego, charakterystyczne (reprezentatywne) przęsła linii, a także jej przekroje wyznaczone w miejscach, w których odległość od ziemi najniżej zawieszonych przewodów fazowych jest najmniejsza. Wyznaczając rozkłady natężenia pola magnetycznego w wyspecyfikowanych przekrojach przyjęto, że maksymalny (dopuszczalny) prąd obciążenia linii wynosi⁴ $I_{\max} = 2500$ A/fazę. Obliczenia wykonane dla takich założeń wskazują, że natężenie pola

² W przypadku analizowanej dwutorowej linii relacji Jasiniec – Grudziądz jeden tor linii w okresie przejściowym pracować będzie na napięciu 220 kV, natomiast drugi tor na napięciu 400 kV. Docelowo oba tory linii będą pracować na napięciu znamionowym 400 kV.

³ Dla projektowanej linii przyjęto dopuszczalną temperaturę przewodów równą +80°C.

⁴ Dopuszczalna obciążalność przewodów typu 357-AL1/46-ST1A projektowanych do zastosowania w analizowanej linii napowietrznej.

magnetycznego pod projektowaną linią nie przekroczy w żadnym miejscu (na wysokości 2,0 m n.p.t.) wartości 32,8 A/m.

W celu określenia maksymalnej spodziewanej wartości natężenia pola magnetycznego ($H_{\max}$) dla sytuacji przejściowej lub awaryjnej, obliczenia przeprowadzono dla dwóch przypadków:

- kiedy jeden tor linii pracuje pod napięciem 220 kV, a drugi pod napięciem 400 kV (sytuacja przejściowa),
- kiedy jeden tor linii jest wyłączony, a drugi pracuje w warunkach znamionowych, czyli pod napięciem 400 kV (stan awaryjny pracy linii w docelowym układzie pracy).

Obliczenia te przeprowadzono dla przekrojów wyznaczonych w reprezentatywnych przęsłach złożonych ze słupów typu E33.

Wyniki przeprowadzonych obliczeń wskazują, że maksymalna wartość natężenia pola magnetycznego pod linią w sytuacji przejściowej przy pracującym jednym torze pod napięciem 220 kV i drugim torze pod napięciem 400 kV nie przekroczy wartości 29,6 A/m. **Uzyskane rezultaty analizy obliczeniowej wskazują, że w żadnym miejscu pod planowaną do wybudowania linią, natężenie pola magnetycznego nie przekroczy ustalonej w przepisach (zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów) wartości dopuszczalnej dla miejsc dostępnych dla ludzi ($H = 60 \text{ A/m}$).**

Wszystkie powyższe informacje znajdują się w raporcie ooś w rozdziale 10.4.

Odnosnie hałasu wskazano w treści raportu ooś po analizie wyników analizy, że realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Jasiniec – Grudziądz Węgrowo w wariantcie wnioskowanym do realizacji, może powodować, wyłącznie w warunkach złej pogody, emisję do środowiska hałasu o poziomach wyższych niż dopuszczalne określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. **w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, ale wyłącznie na terenach leżących w odległościach mniejszych niż ok. 30 m od osi linii** (w pasie pod linią o szerokości ok. 60 m, a zatem wewnątrz „pasa technologicznego”) i wyłącznie w okolicach środka przęsła, przy założeniu, że odległość przewodów fazowych od ziemi wynosi $h = h_{\min} = 11 \text{ m}$. Przy większych odległościach od ziemi przewodów fazowych (np. przy oddalaniu się od środka przęsła) szerokość obszaru, w którym poziom 45 dB może zostać przekroczony, będzie mniejsza niż 60 m (2x30 m), a w niektórych przęsłach, w których odległość od ziemi przewodów fazowych będzie znacznie większa niż 11 m, poziom ten nie będzie przekroczony w żadnym miejscu. Wskazuje się, że teren „pasa technologicznego” (obszar pod linią o szerokości $\pm 35 \text{ m}$ od osi linii) po zawarciu umów cywilno-prawnych potwierdzonych aktami notarialnymi lub uzyskaniu stosownych decyzji administracyjnych stanie się terenem, gdzie **obowiązują ograniczenia** (m.in. zakaz realizacji zabudowy, przede wszystkim mieszkaniowej) wynikające ze standardów jakości środowiska w odniesieniu do natężenia pola elektrycznego.

Odnosnie konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, wykonane analizy pozwoliły na stwierdzenie, że zarówno poziom hałasu jak i natężenie pola elektrycznego (poziom dopuszczalny 10 kV/m lub 1 kV/m na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową) ani magnetycznego (poziom dopuszczalny - 60 A/m) w sąsiedztwie projektowanej linii z pewnością nie przekroczą wartości dopuszczalnych sprecyzowanych w obowiązujących przepisach.

Wiadomym jest również, że w pasie technologicznym linii wynoszącym 70 m (po 35 m od osi linii) obecnie **nie ma terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową**, przy

których poziomy dopuszczalne pola elektrycznego lub magnetycznego oraz hałasu mogą zostać przekroczone, co wykazano przeprowadzając stosowne obliczenia i analizy w odpowiednich rozdziałach raportu ooś.

Zaznaczyć należy, że wybudowanie budynku mieszkalnego w pasie technologicznym linii NN w okresie jej funkcjonowania, jest **niedopuszczalne** w świetle zapisu zawartego w §11, ust. 1 oraz ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1422), które stanowią, że:

„§ 11. 1. Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości poniżej poziomu ustalonego w tych przepisach bądź zwiększających odporność budynku na te zagrożenia i uciążliwości, jeżeli nie jest to sprzeczne z warunkami ustalonymi dla obszarów ograniczonego użytkowania, określonych w przepisach odrębnych.

2. Do uciążliwości, o których mowa w ust. 1, zalicza się w szczególności:

- 1) szkodliwe promieniowanie i oddziaływanie pól elektromagnetycznych;*
- 2) hałas i drgania (wibracje);*
- 3) zanieczyszczenie powietrza;*
- 4) zanieczyszczenie gruntu i wód;*
- 5) powodzie i zalewanie wodami opadowymi;*
- 6) osuwiska gruntu, lawiny skalne i śnieżne;*
- 7) szkody spowodowane działalnością górniczą.”*

Sposobem, aby zapobiec takim sytuacjom jest podpisanie z właścicielami nieruchomości znajdującymi się w pasie technologicznym inwestycji umów cywilno-prawnych. Jednym z elementów tych umów będzie wpis do księgi wieczystej nieruchomości o służebności przesylu. Powyższa umowa zabezpieczy tytuł prawny do terenu leżącego pod linią NN i w obszarze jej oddziaływania, oczywiście za stosowną rekompensatą finansową określoną przez uprawnionych rzeczoznawców. Właściciel terenu będzie zobowiązany przede wszystkim do nie wnoszenia jakichkolwiek budynków mieszkalnych w pasie technologicznym linii. Kolejnym wyjściem jest uzyskanie odpowiedniej decyzji administracyjnej zapewniającej tytuł prawny Inwestorowi do terenu zajmowanego przez pas technologiczny.

Wszystkie powyższe informacje zostały zawarte w treści raportu ooś. Ponadto wskazuje się, że dla niniejszej inwestycji otrzymano opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy z dnia 14. 06. 2016 r. (znak: NNZ.9022.1.268.2016), w którym wyrażono opinię, że analizowane przedsięwzięcie nie spowoduje zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi.

Poświęcono również cały rozdział numer 20 raportu ooś na przeprowadzenie analizy, czy istnieje konieczność ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla niniejszej inwestycji, w którym w podsumowaniu zawarto następujące stwierdzenie:

„Podsumowując powyższe Inwestor zabezpieczy możliwość powstawania nowych obiektów związanych z zabudową mieszkaniową w pasie technologicznym inwestycji. Sytuacja ta stanowi konkluzję do wymogów określonych w art. 135 POŚ, czyli stwierdza się, że standardy jakości środowiska poza terenem zakładu, czyli w pasie technologicznym linii (pas oddziaływania w fazie eksploatacji) zostaną dotrzymane. Nie ma zatem potrzeby ustanawiania obszaru ograniczonego użytkowania.”

Ad.3.

Odpowiadając na ~~zarzut~~ „Wskazanie w raporcie, że istnieje możliwość wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w pasie technologicznym, gdzie przekroczone są dopuszczalne normy bezpiecznego użytkowania jest nie do przyjęcia, gdyż jest sprzeczny z założeniami ustanawiania obszaru ograniczonego użytkowania oraz innymi przepisami prawa”, należy jasno stwierdzić, iż zawarty w raporcie oświadczenie:

„Powyższe konkluzje dotyczą jedynie sytuacji obecnej, powszechnie znanej, wychodząc jednak w przyszłość nie ma możliwości wykonania stosowanych obliczeń dla zabudowy mieszkaniowej, która nie została jeszcze zaplanowana. Nie zaprzeczalnym jest jednak, że bez zastosowania odpowiednich uregulowań formalno-prawnych (np. zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dla niniejszego przedsięwzięcia są w trakcie uchwalania - planuje się wykonać mpzp dla wszystkich gmin będących na trasie planowanej inwestycji) nie można wykluczyć powstania w przyszłości nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach, na których natężenie pola elektrycznego po wybudowaniu linii będzie przekraczać 1 kV/m lub/i poziom hałasu będzie większy niż 45 dB. Nie można bowiem mieć pewności, że po wybudowaniu analizowanej linii napowietrznej i oddaniu jej do eksploatacji, żaden z właścicieli gruntów, nad którymi przebiega linia, nie złoży do właściwego organu wniosku o wydanie pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego, zaprojektowanego w znacznym zbliżeniu do linii.”

Oznacza, że bez zastosowania odpowiednich uregulowań formalno-prawnych np. MPZP nie można wykluczyć powstania w przyszłości nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach, na których natężenie pola elektrycznego po wybudowaniu linii będzie przekraczać 1 kV/m lub/i poziom hałasu będzie większy niż 45 dB. Zaznaczono również, że działanie takie jest niedopuszczalne w świetle zapisu zawartego w §11, ust. 1 oraz ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1422). Wskazano również, że Inwestor zabezpieczy brak możliwości powstawania nowych obiektów związanych z zabudową mieszkaniową w pasie technologicznym inwestycji.

Nie wskazano zatem w żadnym miejscu w raporcie oświadczenie, że istnieje możliwość wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej w MPZP w pasie technologicznym linii NN. Zwrócono jedynie uwagę, że bez odpowiednich zabezpieczeń terenu istniałaby taka hipotetyczna możliwość, a że podjęte zostały odpowiednie czynności, aby temu zapobiec możliwość taka została wykluczona.

Ad. 4.

Odpowiadając na uwagę „Przedłożony do wglądu raport jest wykonany niechlujnie, gdzie w różnych jego częściach to samo zagadnienie jest opisywane diametralnie różnie. Na stronie 439 raportu napisano: „że niezależnie od typu przęsła (typu słupów tworzących przęsło) i niezależnie od odległości od ziemi przewodów fazowych (przy przyjęciu, że min = 11 m) natężenie pola elektrycznego o wartości przekraczającej 1 kV/m nie wystąpi w obszarze o szerokości większej niż 58,0 m (maksymalnie po 29,0 m od osi linii w każdą stronę). Oznacza to, że obszar, w którym natężenie pola elektrycznego może przekroczyć wartość 1 kV/m (wartość dopuszczalna dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową), niezależnie od rodzaju zastosowanych słupów (przelotowe – P lub mocne – M) i warunków pracy linii (odległość od ziemi przewodów fazowych) na całej długości linii będzie w całości zawierał się w jej „pasie technologicznym” o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obie strony)”, natomiast we wnioskach (str. 562) stwierdzono: „Linia najwyższego napięcia 400 kV będzie źródłem pola elektrycznego i magnetycznego. Jednak trasa linii w żadnym miejscu nie spowoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego wymaganych Polskimi Normami.”

Wójt Gminy Dąbrowa Chełmińska błędnie i dla autorów opracowania krzywdząco zinterpretował wnioski płynące z treści raportu ooś. Tekst zawarty na przywoływanej stronie 439 raportu ooś jak to zostało zacytowane, wskazuje, że natężenie pola elektrycznego o wartości przekraczającej 1 kV/m będzie zawarte w pasie technologicznym linii NN. Wiadomym jest, że pas technologiczny linii NN jest i będzie wyłączony z zabudowy mieszkaniowej, zatem nie powstaną w nim i nie istnieją, żadne budynki mieszkalne. Teren pasa technologicznego będzie zatem w świetle zapisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. nr 192 poz. 1883) terenem przeznaczonym na tymczasowy pobyt ludzi, czyli dopuszczalny w środowisku poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać w miejscach dostępnych dla ludzi, wartości granicznej:

- natężenia pola elektrycznego (E) - **10 kV/m**,
- natężenia pola magnetycznego (H) - **60 A/m**.

Powyższe wartości zostaną dotrzymane, więc wnioski zawarte na przywoływanej stronie 562 raportu ooś są prawidłowe.

Ad. 5.

Kolejna wątpliwość Wójta mówi „Ziemia z wykopów fundamentowych została zakwalifikowana jako odpad. Sposób zagospodarowania tych odpadów przewidziano jako zagospodarowanie wokół stanowiska (słupa). Taki sposób zagospodarowania spowoduje, że ziemia w pobliżu słupów zostanie zdegradowana. Nie zajęto stanowiska jaki wpływ takiego zagospodarowania odkładu będzie miał na wykazane w raporcie obszary chronione.”

Odpowiadając na zagadnienie wskazuje się, że w raporcie ooś wskazano sposób zagospodarowania urobku z pogłębiania fundamentów w 100% do ich zasypania i wyrównania terenu. Jeżeli nie uda się zrealizować powyższego założenia urobek z pogłębiania zostanie zakwalifikowany jako odpad o kodzie 17 05 06 inny niż wymieniony w 17 05 05 i zagospodarowany zostanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

W raporcie ooś wskazano również, że w związku z brzmieniem art. 2 ust. 3 Ustawy o odpadach nie stosuje się do: *„niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym na terenie, na którym został wydobyty”*. Zatem urobek służący do zasypania i wyrównania terenu po zakończeniu prac fundamentowych, nie będzie kwalifikowany jako odpad.

Powyżej wyjaśniono zatem twierdzenie Wójta gminy Dąbrowa Chełmińska zawartą w pierwszym zdaniu punktu 5 omawianego pisma, które brzmi: „ziemia z wykopów została zakwalifikowana jako odpad”. Dalsza część przytaczanego punktu 5 odnosi się do nieprawidłowego stwierdzenia, które zostało wyjaśnione, zatem odstępuję się od odpowiedzi na dalszą część punktu 5.

Ad. 6.

Kolejne spostrzeżenie Wójta dotyczy „Planowana linia NN przebiega w pobliżu rezerwatu łęgowego czapli siwej Reptowo. W raporcie nie odniesiono się jaki wpływ będzie miała planowana inwestycja na siedlisko łęgowe czapli siwej. Nie dokonano również obserwacji czapli siwej, jej występowania i gniazdowania na terenie rezerwatu i w jego otoczeniu.”

Odpowiadając na wątpliwość Wójta gminy Dąbrowa Chełmińska wskazuje się, że w raporcie ooś w rozdziale 6.2.1. opisano obszarową formę ochrony przyrody jaką jest Rezerwat Przyrody Reptowo. Następnie w rozdziale 10.11.2 wskazano:

„Linia przebiega w oddaleniu od rezerwatów przyrody. W związku z tym, że w ramach prac związanych z budową i montażem linii nie wskazuje się działań, które mogłyby oddziaływać na te formy ochrony przyrody, nie przewiduje się również ingerencji w wartości przyrodnicze, chronione w ramach rezerwatów przyrody. W przypadku RP Las Mariański, którego odległość od linii do demontażu wynosi około 40 m dotrzymane będą wszelkie wskazania określone w Planie Ochrony. Pomimo to w tym miejscu prowadzone prace budowlane będą z zachowaniem nadzwyczajnej staranności.”

Projektowana linia przebiegać będzie w bezpośrednim sąsiedztwie Rezerwatu Reptowo (ok. 130 m na północny – wschód). Wariant alternatywny oddalony jest od powyższego obszaru o 3,3 km. Linia do demontażu przebiega natomiast w odległości około 0,8 km na północ od przedmiotowego rezerwatu. Omawiany Rezerwat Przyrody znajduje się w granicach jednej działki ewidencyjnej o powierzchni około 4,14 ha. Celem ochrony jest ochrona kolonii czapli siwej.

Ze względu na prawną ochronę rezerwatu oraz związane z tym obostrzenia prawne (Art. 15 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.) obserwacje przelatujących ptaków, w tym czapli siwej, prowadzono z punktu obserwacyjnego zlokalizowanego w odległości ok. 0,6 km od granicy rezerwatu. Oddalenie od ściany lasu pozwalało na rejestrowanie przelatujących osobników czapli siwej.

W trakcie monitoringu zanotowano łącznie 21 przelatujących osobników. Wszystkie przeloty w sąsiedztwie rezerwatu stwierdzono w okresie wiosennym i lęgowym. Oprócz przelotów siedliskowych, obserwowano także przeloty czapli z materiałem budulcowym do gniazda. Przeważały przeloty w kierunku zachodnim, w kierunku doliny Wisły. Nieliczne przeloty odbywały się w kierunkach wschodnim i południowo-zachodnim. Zatem kierunki przelotów czapli z miejsc gniazdowania w rezerwacie prowadziły w kierunku od projektowanej trasy linii NN. Tylko 2 przeloty przecinały projektowaną trasę linii NN w kierunku wschodnim.

Zgromadzone dane pozwalają na prognozę, że wykorzystanie przestrzeni w sąsiedztwie wschodniej granicy rezerwatu, gdzie w odległości ok. 130 m projektowana jest trasa linii, było małe i nie stanowiło głównej trasy przelotów.

Ponieważ główne trasy przelotów czapli z rezerwatu biegły w kierunku zachodnim, a wykorzystanie przestrzeni w rejonie projektowanej trasy linii NN było małe, można prognozować, że budowa linii NN nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na populację czapli siwej gnieźdzącej się w rezerwacie Reptowo.

Ad. 7.

Uwaga Kolejna mówi, iż „*W raporcie nie uwzględniono budowy dróg dojazdowych na terenie wsi Pień do budowy 2 słupów na obszarze Natury 2000 i wpływu tych robót na obszary chronione oraz na obszarze szczególnego zagrożenia wodami powodziowymi*”

Odnosząc się do wskazania o braku odniesienia budowy dróg dojazdowych do dwóch słupów we wsi Pień, informujemy, że chodzi o jedną drogę dojazdową do słupa numer 31. Po dodatkowej analizie dołączamy na poniższej rycinie omawianą drogę dojazdową. Została ona przedłużona, w obrębie działki ewidencyjnej numer 49, która stanowi i stanowiła użytek drogowy. Poprzednio wskazano dojście do istniejącego ciągu komunikacyjnego. Jej przebieg pomimo, że jest dłuższy nie będzie generował negatywnego oddziaływania na florę i siedliska przyrodnicze. Nie stwierdzono w tym miejscu chronionych gatunków flory i siedlisk przyrodniczych, ani będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000.

Droga dojazdowa będzie w większości biegła po istniejącej drodze polnej oraz drodze dojazdowej do łąk. Na niewielkim odcinku przetnie mały obszar leśny. Zakres prac hipotetycznie

może objąć ewentualne poszerzenie istniejącej drogi dojazdowej poprzez wycinkę. Nie można tego w tym momencie jednoznacznie określić. Prawdopodobnie istniejący ciąg komunikacyjny (wskazany jako przedłużenie poprzedniej drogi dojazdowej do słupa numer 31) w zupełności spełni wymagania transportowe dla Wykonawców linii NN.. Teren dróg nie stanowi istotnego miejsca dla fauny. Na jej przebiegu nie stwierdzono stanowisk rozrodu lub gniazdowania gatunków objętych ochroną prawną. Również mały obszar leśny nie stanowi istotnego obszaru dla fauny, w tym ptaków. Ze względu na jego małą powierzchnię nie stwierdzono miejsc gniazdowania gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty - umieszczonych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Na odcinku drogi przebiegającej przez nieużytki również nie stwierdzono gniazdowania ptaków z Dyrektywy Ptasiej.

Na trasie projektowanej drogi dojazdowej nie stwierdzono:

- miejsc rozrodu gatunków zwierząt umieszczonych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej,
- miejsc gniazdowania gatunków ptaków umieszczonych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej,
- przebywania gatunków będących przedmiotami ochrony ostoi siedliskowej "Sołecka Dolina Wisły",
- przebywania gatunków będących przedmiotami ochrony ostoi ptasiej Dolina Dolnej Wisły".

Trasa drogi dojazdowej nie wpłynie negatywnie na siedliska gatunków będących przedmiotami ochrony ostoi siedliskowej i ptasiej.

Trasa drogi dojazdowej nie wpłynie negatywnie na gatunki zwierząt będących przedmiotami ochrony ostoi siedliskowej i ptasiej.

W celu minimalizacji oddziaływania budowy drogi dojazdowej zaleca się, proponowany w działaniach minimalizujących raportu, zapis, że wycinki należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków, a w przypadku konieczności wycinki w tym okresie przed rozpoczęciem prac wykonać rozpoznanie na odcinkach wymagających wycinki i prowadzenia ich pod nadzorem przyrodnika.

Na podstawie dostępnych danych z monitoringu przedrealizacyjnego i po spełnieniu zalecanego działania minimalizującego.

Ad. 8.

Odnosząc się do uwagi dotyczącej rzekomej niespójności sposobów odprowadzania wody z odwodnień wykopu „Wykazano niespójność sposobu odprowadzenia wody z odwodnień wykopów fundamentowych. W opisie robót odwodnieniowych wskazano, że wodę z wykopów będzie się wywozić beczkowozami, a w rozdziale zatytułowanym „woda i ścieki” wskazano odprowadzenie wód z odwodnień wykopów do najbliższych rowów melioracyjnych lub powierzchniowo na tereny przyległe. Wątpliwości budzi sposób odprowadzenia ścieków do zbiorników wodnych w bezpośrednim sąsiedztwie wykopów (np. jezioro Reptówka)”

Należy zaznaczyć, iż zapisy raportu ooś miały na celu wskazanie, że woda wydobyta z wykopów pod fundamenty będzie wykorzystywana przez Wykonawców przedsięwzięcia, do celów technologicznych w miejscu poboru, w związku z czym stosunki wodne na terenie prowadzenia prac nie ulegną zmianie. Może zaistnieć również sytuacja, w której to woda z wykopu będzie odprowadzana do odbiornika (np. beczkowozu). Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy wody z wykopów zostaną w skutek nieprzewidzianej awarii zanieczyszczone np. substancjami ropopochodnymi. W takim przypadku bezdyskusyjnie woda z wykopu zostanie wydobyta, usunięta z terenu budowy i oddana do zagospodarowania/unieszkodliwienia/oczyszczenia uprawnionym do tego podwykonawcom.

Ponadto wskazuje się, że Wykonawcy inwestycji będą musieli respektować zapisy Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j.: Dz.U. 2015 poz. 469, ze zm.).

Ad. 9.

W odpowiedzi na zarzut „Nie wykazano wszystkich stref ochrony konserwatorskiej m.in. w Wałdowie Królewskim, i Pniu.” wskazuje się uzupełniania do raportu ooś.

Dodaje się zapis na stronie 183 raportu ooś:

„Ponadto, w gminie Dąbrowa Chełmińska wyróżnia się następujące strefy ochrony konserwatorskiej: A, B i W:

- Strefa A – pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe,
- Strefa B – ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy, na których wymaga się uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na:
 - a) dokonywanie wszelkich działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu obiektów zabytkowych,
 - b) lokalizowanie nowych obiektów,
 - c) dokonywanie zmian podziału geodezyjnego lub innych zmian mających wpływ na ukształtowany historycznie układ zabudowy lub innych obiektów położonych w strefie, w tym małej architektury i innych obiektów budowlanych oraz istniejących drzew,
- Strefa W - ochrony archeologicznej obejmująca obszary występowania stanowisk archeologicznych rozpoznanych i potencjalnych, na których wymagane jest uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektowanych wszelkich prac ziemnych na obszarze strefy oraz przeprowadzenie wyprzedzających badań archeologicznych.”

Uzupełnia się tabelę 22 raportu ooś, w elementy wskazane na czerwono:

Tab. 1. Obiekty i zespoły objęte ochroną konserwatorską oraz strefy ochrony archeologicznej w pobliżu inwestycji, w odległości do ok. 1 km

Gmina/miasto	Strefy ochrony konserwatorskiej/archeologicznej w danej gminie	Miejscowość w buforze 1 km	Obiekt/zespół/stanowisko objęty ochroną konserwatorską/archeologiczną lub inną w buforze 1 km
Miasto Bydgoszcz	A, B, AW, OW, K, E	Bydgoszcz	Strefy ochrony konserwatorskiej AZP 36-39/77,78,79; AZP 36-41/114; 37-40/28,30,34,33,36,37,38,40
Gmina Osielsko	A, B, C	Jaruzyn	Cmentarz ewangelicki – strefa „B”
Gmina Dąbrowa Chełmińska	A, B, W	Bolumin	Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem – strefa „B”
	A, W	Pień	Grodzisko wczesnośredniowieczne wpisane do rejestru zabytków i osada podgrodowa Cmentarzysko wczesnośredniowieczne
	W	Rafa	-
	B, W	Reptowo	-
	B, W	Wałdowo Królewskie	Cmentarz ewangelicki
	B, W	Bolumin	Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem
	W	Boluminek	-
	W	Janowo	
Gmina Żławieś Wielka	A, B, W		-
Gmina Unistaw	A, B, W, OW	Grzybno	teren wokół kościoła parafialnego. Pw. Św. Michała Archanioła – strefa „A”
		Raciniewo	teren wokół zespołu dworskiego – strefa „B”
Gmina Kijewo Królewskie	-	Trzebcz Szlachecki	Strefy ochrony archeologicznej: 35-42/1, 35-42/136, 36-42/16, 36-42/39
Gmina Papowo Biskupie	-	Papowo Biskupie	Strefy ochrony archeologicznej: 35-43/117, 129
		Niemczyk	35-43/142

Gmina/miast o	Strefy ochrony konserwatorskiej/archeologiczn ej w danej gminie	Miejscowoś ć w buforze 1 km	Obiekt/zespół/stanowisko objęty ochroną konserwatorską/archeologiczn ą lub inną w buforze 1 km
		Zegartowice	35-43/253, 230
Gmina Lisewo	-	Malankowo	Strefy ochrony archeologicznej: 33-44/92,96
		Błachta	33-44/41,51
Gmina Płużnica	-	Błędowo	Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycyjnej i ruralistycznej: wieś folwarczna/ Strefy ochrony archeologicznej: 33-45/31,33
		Goryń	Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycyjnej i ruralistycznej: wieś folwarczna/ Strefy ochrony archeologicznej: 33-45/38
		Płachawy	Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycyjnej i ruralistycznej: wieś ulicowa/ Strefy ochrony archeologicznej: 33-45/3
		Działowo	Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycyjnej i ruralistycznej: wieś folwarczna/ Strefy ochrony archeologicznej: 33-45/114,123
Gmina Grudziądz	-	Turznice	Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycyjnej i ruralistycznej: zespołu podworskiego oraz zespołu młyńskiego wraz z młynem, zabudową mieszkalną oraz z folwarczną z podwórzem gospodarczym. Strefy ochrony archeologicznej: 31-45/155
		Kobylanka	Strefa ochrony konserwatorskiej : wieś z zachowanym układem przestrzennym Strefy ochrony archeologicznej: 31-45/146

Gmina/miast o	Strefy ochrony konserwatorskiej/archeologiczn ej w danej gminie	Miejscowoś ć w buforze 1 km	Obiekt/zespół/stanowisko objęty ochroną konserwatorską/archeologiczn ą lub inną w buforze 1 km
Miasto Grudziądz	-	Grudziądz - Pastwiska	Strefy ochrony archeologicznej: 31-45/99, 116

Ad. 10.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym w piśmie Wójta jest „Analiza możliwych konfliktów społecznych omówiona zdawkowo i marginalnie. Jedynie z tab. Nr 108 wyczytać można, iż konflikty społeczne występują i wciąż nie zostały zażegnane. Nie przedstawiono wszystkich wariantowości, które były przedmiotem spotkań i negocjacji, (np. zmiana przebiegu projektowanej linii na terenie gmin Bydgoszczy, Osielska i Dąbrowy Chełmińskiej wypracowana w latach 2012-2013). Przedstawiona na rysunkach wariantowość na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska w Boluminie nigdy nie była przedmiotem konsultacji społecznych.”

Wykonawca jest zdania, że analizę możliwych konfliktów społecznych przeprowadzono rzetelnie i na stan wiedzy w jakiej pełnomocnik Inwestora był posiadaniu. W analizie tej wzięto pod uwagę oddziaływania linii NN w fazie realizacji, eksploatacji i likwidacji. Brano również pod uwagę liczbę spotkań i aspekty jakie na tychże spotkaniach były poruszane. Nadmieniam się również, że brano pod uwagę fakt przeprowadzenia konsultacji społecznych prowadzonych na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i stopień rozpowszechnienia wiedzy na temat realizacji inwestycji w każdej z gmin. Nie można zatem zarzucić autorom raportu oos oraz pełnomocnikowi Inwestora wykonanie omawianej analizy w sposób nierzetelny i ogólnikowy.

Należy zaznaczyć, iż ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. nie mówi o tym ile wariantów ma zostać omówionych w raporcie. Nie mówi ona również, iż wariant alternatywny ma być uzgodniony ze wszystkimi zainteresowanymi. Trudno bowiem wymagać, aby w raporcie oos zamieszczać wszystkie wersje trasy, które były rozpatrywane przez Inwestora i Wykonawcę w trakcie realizacji zadania, a tym bardziej warianty badane dużo wcześniej przed rozpoczęciem przedmiotowej inwestycji. W przeciwnym wypadku raport musiałby obejmować kilkanaście, a nie rzadko kilkadziesiąt wersji trasy projektowanej linii w każdej gminie. W związku z powyższym zdecydowano się zaprezentować i szczegółowo omówić wariant, który w opinii ekspertów jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem. Pomimo, że dołożono wszelkich starań, aby zadowolić wszystkich zainteresowanych, zadanie to okazało się niewykonalne. Wytypowano zatem trasę linii NN stanowiącą kompromis inwestycyjno-społeczno-przyrodniczy. Podobna sytuacja dotyczy wariantu alternatywnego. Zaprezentowana alternatywa jest jak najbardziej realna i możliwa do wykonania choć należy wyraźnie ocenić, iż budzi w kilku miejscach zdecydowanie większy sprzeciw niż wariant rekomendowany w raporcie.

Ad. 11.

Odnosząc się do stwierdzenia jakoby „W raporcie nie zostały omówione prace przygotowawcze związane z budową linii NN a dotyczące wycinki drzew i krzewów przy budowie dróg dojazdowych poza terenami leśnymi”, pragniemy zaznaczyć iż w raporcie oos wskazano m.in.:

„Projektowana do realizacji linia NN przechodzi głównie przez tereny otwarte, częściowo jednak krzyżuje się z terenami leśnymi (ponad 16% obecnego wykorzystania terenu wg

ewidencji). Przy lokalizacji linii w terenach użytkowanych rolniczo (tereny otwarte), jako drogi dojazdowe będą wykorzystywane przede wszystkim istniejące drogi lokalne i drogi dojazdowe do pól oraz poruszanie się pracowników i sprzętu wzdłuż ustanowionego pasa technologicznego (70 m). W niektórych uzasadnionych przypadkach (np. złe warunki gruntowe) przewiduje się wykonanie tymczasowych dróg dojazdowych z elementów rozbieralnych, na przykład lekkich paneli drewnianych, które zostaną zlikwidowane po zakończeniu budowy, a teren będzie doprowadzony do stanu pierwotnego."

„Drogi dojazdowe trwałe zostaną wykonane w miejscach wskazanych na poniższych - rycinach (ryc. 21-27), jedynie na terenach leśnych. Na terenach niebędących lasami nie będą wykonywane trwałe drogi dojazdowe tylko tymczasowe na czas fazy realizacji. W większości przypadków jako drogi dojazdowe zarówno na czas fazy realizacji jak i likwidacji posłużą istniejące ciągi komunikacyjne, bądź pas technologiczny linii NN.”

„Wiadomym też jest, że kwestia wycinki dotyczy jedynie obszarów leśnych (około 17% powierzchni terenu przeznaczonego pod realizację inwestycji – tab. 8), na obszarach otwartych (np. pola uprawne, tereny łąk) stanowiących zdecydowaną większość obszaru inwestycji nie ma konieczności wykonywania wycinek ani pod słupy ani pod drogi dojazdowe.”

Ponadto Na rycinach 21 – 27 wskazano lokalizację dróg dojazdowych do każdego słupa nawet na terenach otwartych. W przypadku kiedy na trasie inwestycji będą znajdować się pojedyncze drzewa i krzewy zostaną one usunięte.

Powyższe cytaty z raportu oś jasno wskazują, że w raporcie odniesiono się do wskazywanego przez Wójta gminy Dąbrowa Chełmińska aspektu nieopisanego.

Wyjaśnia się dodatkowo, że w kontekście minimalizacji wpływu przekształceń siedlisk na faunę zaleca się w przypadku wycinki drzew lub krzewów dokonanie nasadzeń odtworzeniowych w stosunku 1:1. Gatunki usuniętych drzew i krzewów rodzimych należy zastąpić drzewami i krzewami rodzimymi. W przypadku usunięcia gatunków obcych, inwazyjnych należy zastąpić je gatunkami rodzimymi.

Nasadzenia powinny dotyczyć wycinek w krajobrazie otwartym poza lasami. W przypadku dowozu elementów konstrukcyjnych lub budowy może zajść konieczność wycinki pojedynczych drzew lub krzewów. Skład gatunkowy drzew i krzewów powinien odpowiadać stanowi początkowemu (sprzed wycinki) i powinien być opracowany przez botanika, po wcześniejszej lustracji terenowej. Miejsce oraz skład gatunkowy nasadzeń następnych będzie uzgadniane z miejscowymi jednostkami PGL Lasy Państwowe na drodze porozumień z Nadleśnictwami. Biorąc pod uwagę liczne doświadczenia inwestorów inwestycji realizujących cele publiczne uwzględniające brak własnych nieruchomości inwestora mogących być przeznaczone na te cele, taka propozycja wydaje się najbardziej realna i spełniająca zasadę minimalizacji oddziaływań. Rozważano bowiem także możliwość porozumienia się z lokalnymi samorządami. Uznano jednak, że nawet gdyby lokalne samorządy wskazały miejsca pod nasadzenia następne, to jednak nie ma żadnej długotrwałej gwarancji, iż nasadzone drzewa po dłuższym okresie od zakończenia przedsięwzięcia nadal będą zainteresowane utrzymaniem wykonanych zadrzewień.

Jednocześnie udatność zabiegów nasadzeniowych powinna stanowić jeden z tematów monitoringu porealizacyjnego, który będzie prowadzony dla omawianego przedsięwzięcia w trakcie fazy jego eksploatacji – w ciągu jednego roku od chwili dokonania nasadzeń zastępczych. Termin kontroli będzie mógł zostać określony dopiero po zakończeniu prac nasadzeniowych. Po upływie 12 miesięcy od tej daty odbędzie się jedna kontrola udatności nasadzeń, podczas której odnotowane zostaną ubytki, które zostaną uzupełnione.

Ad. 12.

W odpowiedzi na wskazanie mówiące, iż „W raporcie marginalnie ujęto opis siedlisk ptaków oraz wpływu inwestycji na te siedliska. Wymienia się, że inwestycja zlokalizowana będzie w jednym z ważniejszych w kraju korytarzy migracyjnych. Wskazuje się, że inwestycja może powodować powstanie bariery ekologicznej. „Mimo zagrożenia można w znaczny sposób ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływanie poprzez zawieszenie markerów zwiększających widoczność przewodów, przede wszystkim odgromowych. Nie przewiduję istotnego negatywnego oddziaływania inwestycji na ptaki.” Taki sposób rozwiązania może zapobiec kolizji. Natomiast nie zdiagnozowano innych problemów oddziaływania inwestycji na ptaki”

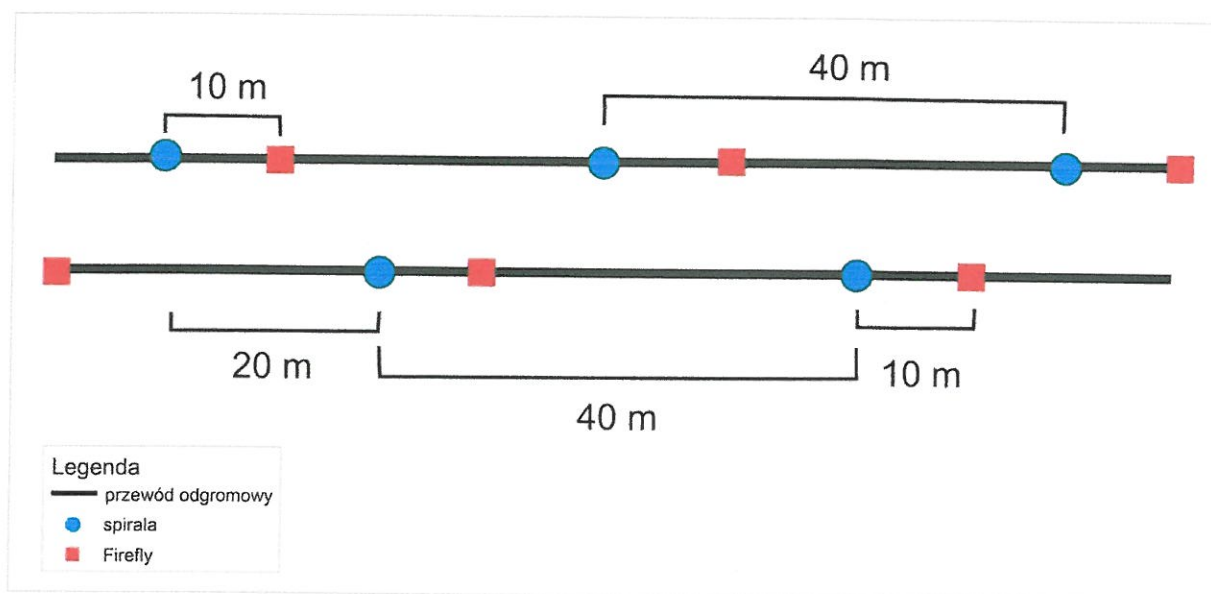
Należy zaznaczyć, że zebrane w ponad rocznym cyklu badań ornitologicznych dane, zostały w sposób rzetelny przeanalizowane. Za omawianą część raportu ooś odpowiadają wykwalifikowani i doświadczeni eksperci. W rozdziale 10.10 zdiagnozowano i wskazano wszystkie możliwe oddziaływania na lokalną i ponadlokalną awifaunę, które następnie zostały ocenione i podsumowane. Wyjaśniamy, że omówiono wszelkie możliwe oddziaływania na przyrodężywioną i nieożywioną powodowane przez realizację inwestycji. Chcemy zaznaczyć, że chętnie odpowiemy na wszystkie dodatkowe pytania w sposób jak najbardziej precyzyjny. Ponadto w raporcie odnieśliśmy się szczegółowo do każdego aspektu oddziaływania inwestycji na środowisko-.

Wskazuje się również, że w celu ograniczenia możliwości kolizji przewodów linii z przemieszczającymi się ptakami, zleca się znakowanie przewodów odgromowych linii NN spiralami zwiększającymi widoczność przewodów na całej długości linii NN (w rozróżnieniu na odcinki o różnej gęstości znakowania). Spirale należy montować zgodnie z poniższymi zasadami; 1. Odcinek linii przecinający Dolinę Dolnej Wisły – słupy nr: 25 – 33. Spirale i znaczniki typu Firefly.

Stosowanie spirali ułożonych, co ok. 40 m na jednym przewodzie odgromowym, rozmieszczone na przemian na obu przewodach z przesunięciem ok. 20 m, to zapewni widoczność horyzontalną, co ok. 20 m.

Dodatkowo stosowanie znaczników typu Firefly rozmieszczone pomiędzy spiralami na obu przewodach odgromowych, tj. ok. 10 m od spirali na jednym przewodzie, na przemian na obu, to zapewni horyzontalną widoczność tych znaczników, co ok. 30 m. Zaleca się stosowanie znaczników typu Firefly do zwiększenia widoczności przewodów zarówno w dzień jak i w porze nocnej.

Zastosowanie obu typów znaczników spowoduje horyzontalne zwiększenie widoczności przewodów, co ok. 10 m (ryc. 1).

Ryc.1. Schemat rozmieszczenia spirali oraz znaczników typu FireFly pomiędzy słupami 25 i 33 (przejście przez Dolinę Dolnej Wisły)

2. Odcinki linii stref potencjalnie kolizyjnych – słupy nr: 10 – 23, 33 – 43, 47 – 48, 62 – 63, 65 – 76, 112 – 113, 123 – 125, 189 – 193.

Stosowanie spirali ułożonych, co ok. 100 m na jednym przewodzie odgromowym, rozmieszczone na przemienne na obu przewodach z przesunięciem ok. 50 m, to zapewni widoczność horyzontalną, co ok. 50 m.

3. Pozostałe odcinki linii – słupy nr: 1 – 10, 23 – 25, 43 – 47, 48 – 62, 63 – 65, 76 – 112, 113 – 123, 125 – 189, 193 – 195.

Stosowanie spirali ułożonych, co ok. 200 m na jednym przewodzie odgromowym, rozmieszczone na przemienne na obu przewodach z przesunięciem ok. 100 m, to zapewni widoczność horyzontalną, co ok. 100 m.

W podanych powyżej przypadkach, w miarę możliwości, stosować spirale o rozmiarach: długość zbliżona do 100 cm, a średnica zbliżona do ok. 35 cm.

Ad. 13.

W odpowiedzi na subiektywną ocenę zawartą w kolejnej uwadze „Raport OOS jest sporządzony ogólnikowo. Brak jest szczegółowych odniesień dla charakterystycznych obszarów, podejścia indywidualnego dla ochrony poszczególnych komponentów przyrody dla danej specyfiki obszaru”

Wskazuje się, że takie sformułowanie aspektu nie jest precyzyjną uwagą. Uważamy, że przedstawiony raport oos analizuje i przedstawia w sposób szczegółowy wszystkie komponenty środowiska, na które oddziaływać będzie przedsięwzięcie, a wątpliwości Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w zakresie informacji zawartych w raporcie zostały wskazane w wezwaniu z dnia 28.06.2016R. znak: WOO.4202.1.2015.KŚ.31. do uzupełnienia i przekazania wyjaśnień informacji zawartych w raporcie. Aneksm do raportu z dnia wszelkie wątpliwości zostały wyjaśnione.